

NAVAJANJE VIROV IN LITERATURE

- Na koncu pisnega izdelka moramo v posebnem poglavju natančno navesti vse vire in literaturo, ki smo jo uporabili pri svojem delu.
- Viri in literatura sodijo v pisnem delu v posebno poglavje. Razvrščeni morajo biti po abecedi avtorjev.
- Pri navajanju je najpomembnejše to, da pravilno navedemo vse **bibliografske podatke/elemente**, da je mogoča natančna prepoznavna (identifikacija) vira.

BIBLIOGRAFSKI ELEMENTI so vsi podatki, ki nam pomagajo prepoznati in določiti vir (besedilo, slike ... v knjigi, reviji, na spletni strani ...), ki smo ga uporabili.

BIBLIOGRAFSKI ELEMENTI SO:

- Priimek in ime avtorja (*nazivov dr., prof., mag. ipd. ne pišemo*).
- Leto izida.
- Naslov, podnaslov dela (podnaslov zapišemo z malo začetnico, razen če pravopis ne zahteva drugače), *npr.*: Pes: naš najboljši prijatelj oziroma Runo: Mojč in najboljši prijatelj.
- Izdaja. (1., 2. natis, ponatis, dopolnjena izdaja ipd.)
- Vrsta medija (zapisana v oglatih oklepajih).
- Kraj in ime založbe/samozaložba (pri navajanju založb/založnika izpustimo izraze & Sons - & Co - Inc).
- Zbirka, štetje. (zbirka Vrhunci stoletja, 10. knjiga),
- URL-naslov, ki ga zapišemo v suličastih oklepajih. (<http://www.gcc.si/>)
- Datum citiranja.
- ISBN = International Standard Book Number (*mednarodna standardna št. knjige*),
- ISSN = International Standard Serial Number (*mednarodna standardna številka serijske publikacije*).

KJE JIH NAJDEMO?

- v kolofonu¹ in CIP-u²
- serijske publikacije pa imajo te podatke na naslovni strani (lahko v glavi naslova, ob strani, v pokončnem tisku ipd.).

¹ **Kolofon** je ponavadi za naslovno stranjo knjige ali na njenem zadnjem listu. Zajema podatke o avtorju, založniku, tiskarni, lektorju, ilustratorju, po novem pa mora zajemati tudi podatke o nakladi, ceno knjige in podatek o avtorskih pravicah.

² **CIP** (cataloguing-in-publication) je kataložni zapis o publikaciji, ki je izdelan pred njenim izidom v skladu s pravili za katalogizacijo. Umeščen je za naslovno stranjo knjige, ponavadi v okvirčku, ni pa nujno. Vsebuje bibliografski opis in vse vpise, pod katerim je informacija o publikaciji dostopna v vseh vrstah katalogov. Je obvezna sestavina monografske publikacije. (<http://www.nuk.si/nuk3.asp?id=388537233>)

PRAVILA ZA NAVAJANJE VIROV

Obstaja več načinov navajanja virov. Med seboj se razlikujejo po vrstnem redu elementov in ločil, ki jih uporabljamo med navajanjem. V gradivu predstavljamo enega izmed možnih načinov, ki ga zagovarja in uporablja bibliotekarska stroka. Pri navajanju virov je bistveno to, da navedemo vse bibliografske elemente, ki omogočajo prepoznavanje gradiva, ki smo ga uporabili. Pravilen način navajanja virov omogoča tudi to, da med posameznimi viri ne more priti do zamenjave.

Navajanje vseh bibliografskih elementov je lahko zapleteno. Na naši šoli smo se zato dogovorili, da bomo navajali:

- *Priimek in ime avtorja*
- *Leto izida*
- *Naslov, podnaslov dela*
- *Vrsta medija (zapisana v oglatih oklepajih)*
- *Kraj in ime založbe/samozaložba*
- *URL-naslov, ki ga zapišemo v suličastih oklepajih. (<http://www.gcc.si/>)*
- *Datum citiranja*

1. MONOGRAFIJE³

a) Monografije - en avtor

PRIIMEK, Ime. Naslov dela: podnaslov. Kraj izida: Založba. Leto izida.

Primeri:

ROŽANC, Marjan. *Ljubezen*. Ljubljana: DZS. 2004.

MOSSE, Kate. *Grobnica*. Ljubljana: Mladinska knjiga. 2009.

b) Monografije - dva ali trije avtorji

Če monografijo napišejo dva ali trije avtorji, vedno navedemo vse. Ostali elementi bibliografskega opisa so enaki kot pri monografiji - en avtor.

PRIIMEK, Ime, in PRIIMEK, Ime. Naslov dela: podnaslov. Kraj izida: Založba. Leto izida.

Primeri:

JAROSCH, Linda, in GRÜN, Anselm. *Kraljica in divja ženska*. Celje: Celjska Mohorjeva družba. 2009.

GUGGENHEIM, Bill in Judy. *Srečanja z dušami: posmrtna komunikacije*. Ljubljana: Ara. 2008.

SOARS, Liz, SOARS, John, in DEVOY, Jo.. *New headway English course: Upper-intermediate. Workbook*. Oxford: Oxford University Press. 2000.

³ Monografija je znanstveno delo, ki obravnava eno vprašanje ali eno temo. (SSKJ, 1994, 572)

c) Monografije – več kot trije avtorji

Pri več kot treh avtorjih delo obravnavamo kot anonimno, se pravi, da upoštevamo samo naslov brez navajanja avtorjev. Prvo besedo naslova pišemo z velikimi tiskanimi črkami.

Naslov dela: podnaslov. Kraj izida: Založba. Leto izida.

Primeri:

LEKSIKON Cankarjeve založbe. Ljubljana : Cankarjeva založba, 1994. Str. 1011.

CVETNICE : kritosemenke sveta. Ljubljana : DZS, 1995.

2 DELI PUBLIKACIJ: ČLANKI, REFERATI ...**a) Članki v reviji**

Pri člankih v serijskih publikacijah (revijah) je pomembno, da poleg vsega, kar navajamo pri monografijah, navedemo tudi popolne podatke o reviji.

PRIIMEK, Ime. Naslov članka. Naslov revije, datum izdaje, letnik, številka, stran(i). Leto.

Primeri:

TACOL, Alenka. Deset korakov do boljše samopodobe. V: Didakta, nov./dec. 2005, let. 15, št. 90/91, str. 45-46. 2005.

KNEZ, Željko.. Visokotlačne tehnologije. Okoljska vzgoja v šoli, let. 4, št. 2, str. 115. 2002.

3. INTERNETNI VIRI

Splet je že dolgo nepogrešljiv spremljevalec pri našem delu doma in v službi na potovanjih ipd. Ima veliko prednosti, pa tudi ogromno pomanjkljivosti. Ena izmed teh je, da lahko na medmrežju namreč vsak objavlja (skoraj) čisto vse. **Informacije tako niso preverljive in zanesljive!**

Kadar uporabljamo splet kot vir informacij za domače ali šolsko delo, naj bodo v pomoč pri vrednotenju spletnih informacij spodnja vprašanja.

VPRAŠANJA ZA VREDNOTENJE SPLETNIH VIROV

- Ali ustreza naši temi?
- Je datum objave primeren?
- Ali je avtor primeren strokovnjak?
- Kaj želi s svojim prispevkom doseči (informirati, prepričati)?
- Ali je informacija dejstvo, mnenje, oglas ...?
- Ali avtor svoje ugotovitve podpira z že obstoječo literaturo?
- Kako (če sploh) kritične ocene vrednotijo ta prispevek?

a) Prispevki iz baz podatkov

Naslov: podnaslov prispevka s spleta. Leto. Ime baze/spletne str.
[Citirano datum; ura]. Dostopno na spletnem naslovu: <http:// ...>.

Primeri:

Louvre [online]. *Wikipedia, the free encyclopedia*. [Citirano 2. avg. 2009; 09:14]. Dostopno na spletnem naslovu: <http://sl.wikipedia.org/wiki/Louvre>. 2009.

b) Slike, tabele, grafi

PRIIMEK, Ime. Naslov slike/tabele [Citirano datum; ura]. Dostopno na spletnem naslovu: <http:// ...>. Leto.

Primeri:

KUNŠEK, Franjo. 1930. *Odbor kluba slovenskih kolesarjev v Celju*. [online]. [Citirano 6. sept. 2009; 20:08]. Dostopno na spletnem naslovu: <http://www.dlib.si/slika.asp?database=fotografije&slika=documents/fotografije/fotografije/jpg/URN_NBN_SI_img-754HL4OD.jpg >.

5. DRUGI VIRI

Sem uvrščamo zvočne posnetke, videoposnetke, glasbene zgoščenke, CD-ROM-e, projekcijsko gradivo, kartografsko gradivo, televizijske in radijske posnetke, zasebno komunikacijo (pisma, e-pošta, telefonski pogovori, pogovori ipd.) ...

Za vse te vire moramo za naslovom v oglatih oklepajih napisati **vrsto gradiva**: [videoposnetek], [CD-ROM], [zvočni CD], [elektronska pošta], [zvočna kasetna], [gramofonska plošča], [radijski posnetek], [televizijski posnetek] ...

PRIIMEK, Ime. Naslov gradiva: podnaslov gradiva. [vrsta medija]. Kraj izdaje: Založba. Leto izida.

Primeri:

Sesalec. [Videoposnetek]. Ljubljana : Fun d.o.o, 1996.

MOTALN, Mojca. 2003. *Prazgodovina* [CD-ROM]. Miklavž na Dravskem polju: Svarog, izobraževalni zavod.

MAKAROVIČ, Svetlana. *Tacamuca: glasbena pravljica* [zvočni CD]. 2005. Kranj: Panika records.

VIRI IN LITERATURA

AMBROŽIČ, Melita, 2004. Informacijski viri pri projektne in raziskovalnem delu. V: *Informacijsko opismenjevanje: priročnik za delo z informacijskimi viri*. 1. natis. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo. Str. 133-150. ISBN 961-234-487-6.

BON, Milena, LAH SKERGET, Polona. 1999. Navodila za izdelavo pisnih nalog po mednarodnih standardih ISO. V: *Vodnik za šolskega knjižničarja v osnovni in srednji šoli ter domovih za učence*. 1. natis. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo. Str. 133-150. ISBN 961-234-216-4.

HLADNIK, Miran. 1994. *Praktični spisovnik ali šola strokovnega ubesedovanja*. 4., dopolnjena izd. Ljubljana: samozaložba. ISBN 961-90085-0-2.

KOSTANJEVEC, Metka. 2008. *Od dobrih besed do dobrega besedila je dolga pot: priročnik za pisanje strokovnih besedil*. Maribor: Prva gimnazija. ISBN 978-961-92422-0-9

RUMI. 2004. *Zakladi duše*. Ljubljana: Alpha center, d. o. o. ISBN 961-6070-19-3.

SLOVAR *slovenskega knjižnega jezika*. 1995. Ljubljana: DZS. ISBN 86-341-1111-3.

SLOVENSKI standard SIST ISO 690:1996, Dokumentacija - Bibliografske navedbe - Vsebina oblika in zgradba. 1996. 2. izd. Ljubljana: Slovenski inštitut za standardizacijo.

SLOVENSKI standard SIST ISO 690-2:2003, Informatika in dokumentacija - Bibliografske navedbe - Vsebina oblika in zgradba. 2003. 2. izd. Ljubljana: Slovenski inštitut za standardizacijo.

STEINBUCH, Majda. 2004. Učenje z informacijskimi viri. V: *Informacijsko opismenjevanje: priročnik za delo z informacijskimi viri*. 1. natis. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo. Str. 159-218. ISBN 961-234-487-6.